



**Kavárna
Zdeněk Hanka**

Obsah

Únor 1996, Vraniště v Čechách - Náhled
Červenec 1996, Dolní Strakovany - Obrisy vystupují
Říjen 1996, Vraniště v Čechách - Chyba
Listopad 1996, Vraniště v Čechách - Diagnóza
Prosinec 1996, Praha - Demonstrace
Červen 2007, Paříž - Dohoda
Březen 1999, Dolní Strakovany - Narozneniny
Červen 2007, Conte-de-Fées Setkání
Duben 1999, Vraniště v Čechách - Rozpor
Červenec 2007, Conte-de-Fées - Adaptace
Duben 1999, Vlašim - objevy
Červenec 2007, Conte-de-Fées - Revize
Červenec 2001, Lido di pizzini - Barevné nebezpečí
Srpen 2007, Conte-de-Fées - Trám
Červenec 2001, Lido di pizzini - Horký písek
Srpen 2007, Conte-de-Fées - Vamp
Ledem 2004, Vraniště v Čechách - Studie
Září 2007, Praha - Výběr
Březen 2005, Lopeník - Pod ledovou plotnou
Září 2007, Praha - Proti proudu
Červen 2006, Praha - Hrdinná akce
Září 2007, Praha - Potíž
Září 2006, Praha - Las Vegas I
Září 2006, Praha - Las Vegas II
Září 2007, Praha - přijmout
Říjen 2007, Savas - Klepnutí
Říjen 2007, Praha - Na cestu
Říjen 2007, Vraniště v Čechách - Scénář
Říjen 2007, B 12 - První dějství
Říjen 2007, Conte-de-Fées - napínání struny
Říjen 2007, před Lyonem - Na dotek
Říjen 2007, Conte-de-Fées - O vlas
Říjen 2007, Conte-de-Fées - Na místě
Říjen 2007, Savas - zachyceno
Říjen 2007, Conte-de-Fées - Epilog
Srpen 2009, Conte-de-Fées Cože ...?
... autor má ještě něco na srdci

Únor 1996, Vraniště v Čechách - Náhled

„Dnes k nám přijdou na návštěvu Karasovi, za hodinku tady budou. Tak se chovej slušně a až budou na stole ty kousky, tak ne, abys je zase všechny vymetl z talíře, rozumíš, Rudynku?“
Bylo mu osm, bezmála devět, a na svůj věk se zdál být vždycky trochu šikovnější než ostatní děti jeho věku. Přesněji, měl jakýsi cit pro ostatní a byl oblíbený. Snad proto se mu ve škole dařilo. Muchovi měli radost a věděli to. Něčím byl nadprůměrný. Kuba, třebaže byl starší a byl to právě tak chytrý kluk, nevynikal tak zřetelně nad ostatní děti. Ne že by byl pozadu, to vůbec ne. Měl právě tak pěkné známky ve škole, učil se hrát na dudy a šlo mu to dobře. Jenomže Rudynek byl trochu jiný. Jiný.
„Tak já si sním raději jeden hned teď,“ hlásil radostně.
„Počkej, počkej, to zase ne. Bude večeře. Jenom ti říkám, aby ses choval ukázněně, jak se

sluší a patří na třetáka.“ Maminka nabádala, ale vlastně by jí to nevadilo, kdyby se natáhl pak třeba pro všechny. Kluci je měli rádi. Byly to ty s malinovou polevou jako sladké sklo.

„Tak Karasům nemusíme dát vůbec nic,“ radil Kuba a všichni se smáli.

„Taky mě to napadlo, když vás tak vidím,“ smála se máma spiklenecky.

Venku chumelilo do tmy, poslední únorový sníh byl tady a za rohem už čekalo jaro. Po poledni už vonělo ve vzduchu. Maminka Muchová chystala večeři pro hosty a čekalo se už jen na tátu, až se vrátí z práce. Už tu měl být.

„Stejně si je pletu,“ začal trochu kňouravě Rudynek.

„Koho si pleteš?“ ptala se máma a nalila něco do pánve, co zasyčelo.

„Ty Karasovy. Protože ta paní Karasová vypadá stejně jako paní Malaníková. Mají stejně velkou tu... zadek.“

„Rudynku...!“

Pak se odmlčel, hrál si s prsty, proplétal je mezi sebou a ještě upřesnil, „...jenomže paní Malaníková je hodně žlutá a paní Karasová spíš červená.“ Hrál si dál s prsty a maminka Muchová se zarazila. Pomalu se otočila na Rudynka. Ten seděl na židli, stěží dosáhl na stůl a proplétal si prsty obou rukou navzájem. Kuba se na něj podíval a výroku si nevšímal. Spíš myslel na to, že by se měl připravit na diktát na zítřek.

Nebylo to poprvé, co Rudynek lidem přisuzoval barvy. Zdaleka přitom nešlo o barvu pleti.

„A budeme mít dost těch maliňáků?“ pokračoval Rudynek. Maminka i tentokrát spolkla otázku, kterou mu chtěla položit už několikrát. Připadala si ale hloupě. Místo ní teď odpověděl Kuba.

„Jestli přijde pan Karas, tak to jich teda dost nemáme, i kdyby byla trouba celá narvaná. Však to víš dobře, Rudo.“ Kuba měl pravdu. Pan Karas byl při své hmotnosti seřízený na větší hlad, násobený chutí. Podobně jako těžký nákladník má vyšší spotřebu než obsekávačka na plevel. Rudynek si dál hrál s prsty na stole, hřbety rukou k sobě a prsty propletené. Zdálo se na moment, že ani nezaslechl, co Kuba řekl. Pak dodal docela tiše.

„Zelenej. Protože je světle zelenej.“ Skoro to zašeptal jen tak pro sebe. To maminka neslyšela, jinak by se už zeptala docela jistě.

„Kubo, tak bys neměl mluvit o dospělých. Jsou to naši hosté a já jsem ráda, když hostům chutná.“

„Jo, ale nesmí všechno sežrat.“ Stěžoval si Jakub.

„Ale no tak, to už stačí,“ dala jednu ruku v bok a přísně se na něj podívala. V duchu mu ovšem dávala za pravdu, „přece nepozveme lidi na návštěvu, abychom jim pak počítali, co snědí.“ Na obličejí jí bylo znát, že se jen snaží být přísná. Všechny ty maliňáky by nejraději dala klukům, moc dobře ví, jak je milují.

„Tak mu dej k té číně chleba. Že se to tak teď jí. Strašně moc chleba. Ucpeme je chlebem,“ doporučoval Kuba a tomu se museli smát všichni.

Zarachotily klíče a do předsíně vstoupil otec Mucha, kabát na ramenou trochu od sněhu.

„Tady to voní! Tady to nádherně voní! Hanička kouzlí! To je něco!

Mám hlad jako tasemnice.“

„Ale tak, Jindro! Snad...“ napomenula ho. On se smál a řekl potichu, aby to kluci neslyšeli:

„Tak teda mám hlad jako Karas!“ Teď už jenom vyvrátila oči a smála se.

„Táta, táta...“ volali oba kluci a hrnuli se do předsíně.

„Tak jdu včas! Venku to klouže, auta jezdí pomalu, nevěděl jsem, jestli to stihnu. V kolik říkali, že přijdou?“

„O půl osmé.“

„Tak to máme čas, Haničko. Ještě hodinu. Tak snad abychom se najedli a aspoň maliňáky ochutnali, protože až tady bude Karas, tak nemáme šanci.“ Kluci se začali hlasitě smát.

„Vidíš, mámo,“ smál se Kuba, „a táta má vždycky pravdu...“

„Ale no tak, Jindro!“ snažila se o kázeň maminka, jenomže to bylo už marné.

„A co jsem řekl?“ smál se táta Mucha, už v pantoflích a na cestě do koupelny. Paní Muchová jenom kroutila hlavou.

Kluci šli k sobě do pokoje a smáli se. Cestou ještě Rudynek vysvětlil Kubovi:

„Protože pan Karas je světle zelenej. Tak proto.“ Kuba se neptal na vysvětlení. Rudynek lidi známkoval barvami od chvíle, kdy barvy začal rozlišovat. Kuba to bral tak samozřejmě, že ho ani nenapadlo se ptát, co tím vlastně myslí.

Zavedli si takovou tajnou hru. Třeba cestou do školy nebo v autobuse, v létě zase na koupališti. Rudynek se Kuby zeptal, jakou si myslí, že má barvu tam ten pán, nebo tam ta mladá slečna a nebo dědoušek na lavičce. Kuba se to snažil uhodnout a někdy se trefil. Jenomže Rudynek s neoblomnou jistotou mu pak sdělil, jakou ti lidé mají barvu skutečně. Bez zaváhání. Podobně, jako by znal jejich jméno a ptal se na ně. Pak prostě jen odkryl skutečnost.

Zvláštní na té hře byla její neomylná reprodukovatelnost. Jakub se ho snažil nacytat. Zrovna před dvěma dny v té samoobsluze. Náhoda mu dokonale přihrála. Ve frontě k pokladně stál, asi o tři zákazníky před nimi, s vozíkem pán s paní. Kuba s Rudynkem je viděli jenom zezadu. Mohlo jim být tak kolem třiceti, možná byli trochu starší. Tak se Rudynek potichu zeptal Kuby, jestli uhodne jejich barvu. Kuba odhadl toho chlápka na světle modrou a tu paní na žlutavou. Jen tak. Nevěděl, čím se barvy, tak jak je cítí jeho mladší bratr, řídí. Rudynek mu potvrdil toho muže, jen upřesnil, že to je modrozelená a na okrajích je opravdu modrá. Tu paní ale Kuba neuhodl, protože podle Rudynka byla růžová. A to ještě jenom někde. Spíš kolem pasu a břicha. To se stávalo, že Kuba někdy uhodl a někdy ne.

Něčeho si však v tomto případě Rudynek nevšiml. Něčeho, co zpozoroval jen Jakub. Když totiž ti dva lidé vyšli z prodejny ven na ulici, tak v té slotě ten chlápek přehodil své ženě přes ramena svou bundu a sám zůstal jen v šedivém svetru. Pospíchali k autu na parkoviště, a ten muž se vrátil ještě do prodejny přikoupit papírové kapesníky. Bez bundy. Rudynek se v tu chvíli díval na žvýkačky a vůbec si této rychlé akce nevšiml. Tehdy se Kuba zeptal, protože to byla přesně ta příležitost na kterou čekal.

„Rudo, Rudo, a jakou barvu má třeba tento chlápek?“ Rudynek zvedl oči a podíval se na toho člověka jenom zběžně, pořád ho zajímaly ty žvýkačky. Rozhodně nepoznal, že jde o téhož muže.

„Ten? Ten je modrozelený a na kraji hodně modrý. Myslíš, že jsou tyhle žvejdy pálivé?“ Kuba zůstal jako ohromený. Jak to dělá? Opravdu si to nevymýšlí. Ti lidi mají barvy. To není oblečení, jak by napovídal povrchní dojem. Rudynek ani nemluví o barvě vlasů. Mluví o těch lidech. On ví, že mají barvy.

„Já bych chtěl, abys mě to naučil,“ chytil ho za rameno Jakub.

„Ale co?“ Rudynek to nechápal. Pro něj to bylo jednoznačné. Přece lidi mají barvy. Tak jako semafor nad křižovatkou.

„Přece jsem tvůj brácha,“ přešel do spikleneckého šepotu, „když mě to naučíš, můžeš si brát kdykoli to moje kolo. Kdy budeš chtít.“

„Kubo, jak to, že to nevidíš? Já nevím, jak tě to mám naučit. Třeba ta bába, co jsme ji minuli. Tys to neviděl?“

„Ale co? Co na ní bylo?“ Kuba byl současně zvědavý, ale taky mrzutý. Stejně, jako když kluci v jeho třídě uměli pískat na prsty, a on jediný ještě ne.

„...šedivá, jako kouř cigarety. Jenom přece ta červenavá mlha kolem ní?“ Pro něj to byla přímá odpověď bez zaváhání. Kuba se zastavil, Rudynek ušel ze setrvačnosti ještě dva kroky a zastavil se taky.

„Co jsi říkal? Jaká červená mlha?“

„Každý to přece má. Někdo víc a někdo méně. Ty to fakticky nevidíš, Kubo?“ Chvíli bylo ticho.

„Ne. Já myslím, že to nikdo nevidí. Popiš mi to aspoň. Řekni mi, co vidíš. Kde je ta mlha?“

„Kolem člověka. Kolem lidí. Jako opar nebo slabý svítící kouř. Já bych chtěl, abys to viděl taky, ale nevím, jak to mám udělat.“

Kuba neodpovídal. Už věděl, že si to jeho bratr nevymýšlí. Mrzelo ho, že nemají tuto tajnou schopnost oba. Bylo by to něco fantastického. Prostě vidět něco, co jiní nevidí. Trochu by to

bylo jako znát tajnou řeč, které by nikdo nerozuměl. Ani jeden z nich nevěděl, že to vpravdě tajná řeč je. Že ti lidé k němu hovoří a sdělují mu mnohem víc, než by dokázala slova tajného jazyka.

Červenec 1996, Dolní Strakovany - Obrisy vystupují

Prázdniny začaly především a to je něco, na co si člověk zvykne okamžitě. Zdá se pak, že léto nikdy neodešlo, jenom se na nějakou dobu zamklo, aby nabralo novou sílu a lidi si na tu dobu někam zalezli. Teď už jsou zpátky a vymydlené léto vítá každého po svém.

Ta radost by neměla šmouhu, pokud by Muchovi nemířili do domova důchodců. Vzadu v autě seděli vedle sebe Kuba s Rudou a vůbec jim nebylo do řeči. Dívali se z oken vozu na míjející domky a stromy podél silnice, každý na svou stranu. To léto teď jako by jim nepatřilo.

Maminka Muchová držela v pravé ruce zmačkaný kapesník a co chvíli si ho přiložila k nosu. Ani ona nemluvila.

„Dědeček se dostal vždycky ze všeho,“ snažil se rozzářit náladu otec, „dostane se z toho zase. Uvidíte.“ Zase ticho. Neznělo to ani trochu přesvědčivě. Oba kluci instinktivně pouze cítili, co oba rodiče věděli. Třebaže jeho šedesát devět let rozhodně není ještě věk na umírání, osudově promluvily jiné, mocnější vlivy.

Žhnucí tabák nespočetných cigaret si vybral svůj účet v podobě nadvlády. Plíce byly zasaženy a metastázy se dávno zabydly všude a páteř šířily svým pomalým nesmlouvavým tempem.

„Bere léky a je trvale pod dohledem lékařů,“ poněkud přibarvoval skutečnost Jindřich Mucha, od května umělecký fotograf, vedoucí grafik v nakladatelství a teď taky táta od jedné pochmurně naladěné rodiny.

Cesta se vlekla. Takto by prázdniny začínat neměly. Míjela je ostatní auta, v nichž všichni zářili létem a těšením. Oběma klukům se neodbytně vracelo slovo ‚dědeček‘.

Vůz zastavil před upraveným bílým dvouposchodovým zařízením. Právě před ním a okolo branky s cihlovými sloupky teď zahradník upravoval živý plot. Okolo něj pobíhal malý bílý pes.

Všichni vážně vystoupili z vozu a počkali, až do objektu první vstoupí tatínek Mucha. Ať je vede. Kdo ví, jaká zpráva je čeká. Podle ranního telefonátu byl stav velmi vážný a život unikal stejně rychle jako voda vírem na dně vany. Vstoupili do chladné chodby a přešli k recepčnímu pultu.

„Přišli jsme za panem Vejražkou,“ řekl Mucha, jeho žena mluvit nedokázala. Tvář sestry v recepci se potáhla smutkem a účastí. Doplnila pár základních informací o jeho smrtelně podlomeném zdraví.

Chodbou se podél zdí pomalu pohybovalo několik lidí, babiček a dědečků. Rudynek se na ně podíval a strnul v podivném překvapení. Rodiče si toho nevšimli, protože se věnovali hovoru s recepcí. Ten pohled ale zaznamenal Jakub. Rudynek v tu chvíli vypadal, že ho někdo neviditelný zmrazil. Jen zvolna otáčel hlavu a sledoval všechny ty, které mohl vidět a obsáhnout ve svém zorném poli.

„Co je?“ zeptal se Kuba.

„To jsem ještě neviděl,“ zašeptal Rudynek. Vtom se rodiče obrátili od pultu a maminka začala rovnou mluvit. Tím jí uniklo, že ve vzduchu se chvělo něco nevyšloveného.

„Půjdeme teď za dědečkem. Není mu dobře, tak se podle toho chovejte, kluci. Je velice vážně nemocný.“ Oči měla červené, hlas se jí vlnil, a když dopověděla větu, musela sevřít rty k sobě a přiložila si kapesník k nosu, hlas selhal docela. Otec Mucha jí obejmul a sevřel rameno a maminka se rozplakala. Kuba s Rudynkem šli asi dva kroky za nimi. Kuba se obrátil na bratra:

„Co se stalo?“

„Jsou šediví.“

„Co blbneš..., jak šediví? Šediví a nebo plešatí...“

„No tak, kluci...“ otočila se paní Muchová. Oba ztišili hlas, postupovali chodbou a Rudynek se

otáčel za míjejícími starými lidmi. Naklonil se ke Kubovi a šeptal.

„Jsou jako v mlze. V šedivé mlze. Málokdo je barevný. Z nich nikdo...“

„Kluci, tady to je vážná věc,“ matka se zastavila v chůzi, „dědeček je velmi nemocný. Už jsem vám to řekla jednou. Snad se umíte chovat.“ Už nemluvili. Věděli, že se k tomu budou muset vrátit později. Vstoupili do pokoje. Vzduch je ovanul pachem studené moči, slabým dechem chloraminu a ulehlého nemocničního aromatu, či spíše pachem stáří, zadřeného ve zdech domova důchodců. Místnost jevila snahu být zařízena jako připomínka bytu, ale spíše vyzněla jako neživá scéna mezi kulisami. V koutě rozvrzané a vyrudlé křeslo, které kluci pamatovali ještě ze starého bytu. Nemocniční skříňka s vázičkou a umělým tulipánem, dvě postele a na každé z nich ležel starý muž. Ten, co ležel u okna, zvedl hlavu, když vstoupili hosté. Pak ji opět uložil na polštář, když seznal, že nejdou za ním. Znovu se zahleděl do stropu, ruce složené na prsou.

Na lůžku blíže dveřím ležel on. Děda Vejražka. Nebyl najednou k poznání. Neholená brada bílým strništěm trčela vzhůru, ústa měl pootevřená, rty suché a pod nosem se obloukem táhla hadička, kterou k němu proudil kyslík. Tvář jako vosková, lebka potažená kůží, oči, které nemrkaly, malinko pootevřené. Ani se nepohnul, když vstoupili. Maminka Muchová přistoupila k lůžku, položila muži dlaň na rameno a brada se jí rozechvěla. Po tváři se jí spustila pomalá slza „Tatínku,“ vypravila ze sebe tiše a jen s obtížemi. Jeho brada se trochu pohnula, snad chtěl něco říct, ale jen velmi tiše zachrčel. Ruce podél těla, jedna z nich se sotva znatelně pohnula. Stáli kolem lůžka a nevěděli co říct. Neměli odvahu podívat se jeden na druhého. Kuba s Rudou stáli u nohou postele a bylo jim do breku, knedlík je tlačil v krku. To je ten dědeček, který je ještě před dvěma roky učil, jak se správně nabodne na vrbový prut kulička uhnětená z měkké jarní hlíny a jak se odborně švihem prutu vymrští neuvěřitelně daleko. Děda Vejražka pro ně slepil letadlo ze špejlí a jemného papíru, které opravdu létalo a které ještě někde mají. To je ten stejný děda, který uměl zalepit píchlou duši u kola. Vzpomněli si, jak si jednou při nasazování kola přiskřípl prsty a velmi sprostě nadával a pak spiklenecky přemlouval kluky: „Pšt, pšt... máme tajemství..., to, co jsem teď omylem tady říkal, se už vypařilo a není. Fuč!“ Teď tady ležel nepodoben sám sobě. Uhlazená přikrývka dávala znát, že se nepohybuje.

Kuba ho viděl jasně. Rudynek ale ne. Pohled měl trochu zastíněný mlhou. Jako by byl jeho obličej zalitý do temně šedivého řídkého kouře. Odpařujícího se olava.

Stáli tiše u postele, oba rodiče se tlačili vedle sebe u dědovy hlavy. Paní Muchová nasákla gázový čtverec ve sklenici vody a navlhčila starému muži rty. Nereagoval, ale docela určitě tuto láskyplnou péči alespoň prahově vnímal. Kuba se podíval na mladšího bratra, protože ten jako u vytržení hleděl na dědečka. Vlastně ani ne přesně na něj, ale do jeho těsného okolí. Viděl něco, co nikdo jiný neviděl. Nad mužem se nesl temně šedivý slabounký opar. Něco, co neprozařovalo, jak vídá u jiných lidí. Byl to podivný ledový chmurný dech, který zastíral pohled do jeho tváře.

Všichni tiše stáli a pak znenadání Rudynek spatřil změnu. Ten šedivý opar, připomínající cosi z bezedné prázdnoty Vesmíru se zachvěl, na nepatrný zlomek sekundy se proměnil ve slabě růžový závan a pak se beze stopy rozplynul. Vzduch byl najednou čirý, teprve teď viděl dědovi do tváře zřetelně. Ta už ale byla nehnutá.

Domluvilo se to začátkem července, už na pohřbu dědečka. Navrhl to strejda Vejražka a nemohl připadnout na lepší nápad. Kluci měli během školního roku tak málo příležitostí vidět se s dvojčaty, se svými sestřenicemi, a prázdniny byly tady. O tři roky starší než Ruda, o rok starší než Kuba, v březnu jim bylo dvanáct. Kdo je opravdu neznal dobře, nerozeznal by je od sebe. Kuba s Rudynkem to tajemství znali. Lenka měla na krku pod levým uchem malé mateřské znaménko. Kluci ale stejně tento tajný kód nepotřebovali. Věděli, která je která tak jako tak. Proč by nemohli Muchovi kluci strávit kus léta u nich v Praze? Rok před tím přijeli Vejražkovi na Vánoce k nim na Budějovicko a byly to tím pádem nejlepší Vánoce vůbec. Ani ne kvůli dárkům, ale kvůli Lucii a Lence. Kromě toho se strejdou je sranda vždycky ukrutná, a když se sejdou dospělí, tak tátové dělají horší skopičiny, než by kdy napadlo Kubu s Rudou. To jednou

v létě na ně dokonce někdo zavolal policii, když u Vejražků v Praze pouštěli na Chodově z okna v paneláku ve dvě v noci draka, a aby letěl, foukali do něj stolním ventilátorem. Tak hrozně u toho hlučeli a křičeli do noci: „...Dujmež! Joj! Dujmež! Aj vy, větrové mocní, uchopte draka!“ A smáli se, až přijela policie.

Teď byl však srpen a příslib horkého léta s modrou oblohou už od svítání.

„Nejlepší je přijít sem ráno, protože je tady málo lidí a najdeš si nejlepší místo,“ radila Lenka, když vystoupili z autobusu a vydali se k hostivařské nádrži.

„Vy se máte, že to máte hned za rohem tady,“ zabručel Kuba.

„No, no, ty si tak stěžuj,“ řekla Lucie a dodala klasickým výrokem z prken známého divadla, „V Budějovicích by chtěl bydlet každý.“

„Cože?“ navázala okamžitě Lenka i oba kluci jednohlasně, pokračující tak v legendárním dialogu.

„Že v Budějovicích by chtěl bydlet každý,“ opakovala naléhavě Lucie, přesně tak, jak jí vešel scénář z cimrmanovského představení Záskok.

Se smíchem a v dobré náladě docházeli pomalu k jezeru. „Vidíte, skoro nikdo!“ radovala se Lenka.

„Možná se podívali na předpověď počasí,“ řekl Kuba a zvedl hlavu k oblačné obloze.

„V pohodě, to je hned pryč.“ Nač taky pochybovat. Léto je léto i s trochou deště.

Rozhodili deky na trávě stranou od naháčů a zařadili se mezi ty, kteří si nechali plavky na sobě. Leželi, hleděli do nebe, až to Lence nedalo. Tak jak ležela na zádech, zeptala se líně do vzduchu se zavřenýma očima.

„Rudynku, je to pravda, že jsi viděl auru?“

„Kdo to je? Já žádnou Auru neznám.“

„No... Kuba to říkal.“

„Lenko...“ Kubu mrzelo, že prozradil tajemství. Okamžitě odhadl, že je nejspíš řeč o barvách. Mělo to zůstat jenom mezi ním a bráchou, a teď se prozradilo, že Kuba tajemství neudržel.

„No co? My to s Lucíí nikomu neřekneme.“

„A kdo to je?“ naléhal Ruda.

„To není nikdo,“ pokračovala Lenka, „to je nějaká záře kolem lidí.“

Někdo to prej vidí.“

„Jak se to jmenuje?“

„Aura. Ty jsi to nikdy neslyšel?“ Teď se posadila a dívala se na něj.

„Ne. Já jsem nevěděl, že to má jméno. Ty říkáš, Lenko, že to má víc lidí? Myslím tu schopnost. Že někdo může taky vidět světlo a barvy kolem lidí?“ Trochu ho najednou mrzelo, že není sám. Do hovoru vstoupila Lucie.

„Moment. A ty to teda vidíš, a nebo ne, Rudynku.“

„No... ano. Vidím,“ přiznal, „ale nikomu to nesmíte říct. To je tajemství. Opravdu.“ Naléhal.

„Tak založíme tajný klub AURA,“ navrhl ihned Kuba, „a musíme tomu dát krycí jméno. Bude to jako znamenat... počkej... moment... už to mám. Až Uzrajou Rajčata A...“

„Co A...?“ zeptala se Lucie.

„Až Uzrajou Rajčata a... a... Ananasy, přece!“ Obě sestry vyprskly smíchem.

„Tak vymysli něco lepšího,“ vybafl Kuba.

„Atraktivní Umění Rudynka A...“ řekla teď Lenka.

„Co A...? Jsme tam kde jsme byli.“

„No... A... A... to A je z toho Rudynk-A! Rudynk-A...A... A.“

„Lidi čumí,“ vstoupil do řeči potichu Rudynek. „Teď to vědí všichni. Nejvíc sem čumí ten chlap.“

„Kdo? Já nikoho nevidím,“ uklidňovala ho Lenka.

„Tam ten..., nedívej se tam..., ten nalevo, co sem furt čumí...“

„Co blbneš, ten je daleko, nic nemůže slyšet.“

„Kdo, koho myslíte?“

„Tam ten chlap..., ten nahatej..., ten rezavej..., pořád na nás čumí.“

„Tak ať čumí. Nemůže slyšet ani slovo.“ uzavřela to Lenka.

„Moment, co jsi to říkal, Rudyneku? Rezavej? Co je na něm rezavého?“

„Já se tam nechci dívat. On vidí, že ho sledujeme. Culí se na nás, bacha, ještě k nám přijde a bude chtít vědět, co víme o těch barvách,“ obával se Rudynek.

Lucie si lehla na záda a dívala se do oblohy. Pak spokojeně zavřela oči a řekla: „Myslím, že náš klub je přesně to poslední, co ho zajímá. Už se tam nikdo nedívejte. Ani ty, Rudyneku. Spíš nám teď řekni o tom, co vidíš. Nesmíš se tam už podívat, ale řekni, jak je ten chlap rezavej. Já jsem totiž nic neviděla. Lenko, viděla jsi, že by byl rezavej? Nečum tam!“

„Já tam nečumím, on se usmívá jako debil. Rezavej debil.“

„Ty to vidíš taky?“ překvapeně vykřikla Lucie.

„Ne. Já vidím jenom debila a Rudynek vidí, že je rezavej.“

„Něco vám řeknu. Ale teď fakticky,“ pronesla Lucie, „jestli někdo z nás zahlídne, že rezavej debil se zvedl a jde směrem k nám, okamžitě pakujeme a jdeme úplně jinam. Platí?“

„Jenomže to bychom tam ale právě museli čumět a sledovat ho,“ zpochybnil plán Jakub.

„Víte co?“ rozhodla Lucie, „pojdte si najít jiné místo. Mně se nelíbí. Ať je rezavej nebo pruhovanej a nebo vymalovanej jako kraslice, vypadá divně. Mně je z něj normálně blbě, podívej se, jak si sedl, ten je hnusnej...“

Oči všech čtyř se stočily tím směrem, jejich pohledy se setkaly s mužem na dece, vzdáleným od nich možná dvacet kroků. S laskavým úsměvem pokýval hlavou. Všichni čtyři už na nic nečekali a naházeli věci do deky a po trávníku podél plotu ve vyšších částech pláže přešli až za ohbí. Tam byly rodiny s křičícími dětmi a tam se uvelebili taky všichni čtyři.

„Tady je to stejně lepší,“ radovala se Lenka, když rozhodli deku.

„Ale ty malé děti pořád brečí...“ nebyl spokojený Kuba.

„Vykašli se na to. Rudo, ty nám teď řekni, jak byl ten debil rezavý. On přece nebyl nijak jiný. Nic barevného na něm nebylo.“ Všichni teď pozorně poslouchali. Rudynek se rozhlédl, aby se ujistil, že tajemství zůstane mezi nimi.

„Všichni lidi mají kole sebe takový jemný zářící oblak. Jas. Jako když mlhou svítí neon. Když svítí neon do mlhy, tak taky to světlo prozařuje ještě trochu okolo. Nebo kolem Měsíce je někdy takové neostré kolo...“

„...tomu se říká haló,“ vysvětlila Lenka.

„No, haló, haló.“ Opakoval Rudynek a všichni se zasmáli.

„Pokračuj, co ještě? Jak to je? Lidi mají různé barvy?“

„Ano. Mrzí mě, že vy to nevidíte. Nevím, jak to!“

„Já nevím. Je to škoda. Pokračuj,“ vybídla ho Lenka.

„Není to vždycky stejně silné a ani to není rovnoměrně kolem celého člověka. Někdy to má víc kolem břicha, někdy kolem hlavy..., je to různé. A barvy jsou taky různé. Zrovna teda tato rezavá je docela vzácná. Myslím tak silná a jasná. Rezavých je ale jinak docela dost...“

„Nejdřív jsem myslela, když jsi mluvil o tom chlapovi, že snad mluvíš o vlasech.“

„Ne, Lenko, to s barvou vlasů nemá nic společného. Blond, černé nebo měděné vlasy a nebo slámové a nebo pleš, kudrnaté nebo rovné, nebo jestli nosí brýle a nebo výška člověka, to s tím nemá co dělat. To je stejné, jako s tím nesouvisí třeba jméno ulice, kde ten člověk bydlí.“

Lucie soustředěně sledovala výklad a upřesňovala si:

„Ta barva je rezavá?“

„Vlastně ne. Ale nevím, jak ji mám popsat. Říkám jí rezavá. Je to spíš taková temně rudá, jako když krev vsákne do země nebo třeba jako shnilé jablko. Nemá asi jméno. Kdyby někdo nalil bahno do červeného vína. Taková to je barva. Černohnědá, temně rezavá. Černá, která ale není mrtvá, protože z ní hledí ta tmavě rudá. Tak jí říkám rezavá, ale myslím tu zčernalou rudou, co vlastně nemá jméno. On měl velice ostře rezavou linku kolem těla,“ odmlčel se a za chvíli pokračoval, „to jsem viděl v kalendáři fotku, jak jede po silnici do zatáčky v noci auto a svítí. Zůstaly za ním dvě červené světelné stopy. A pak na té fotce to vypadalo jako dva světelné klikyháky. Tak nějak tak to vypadalo kolem toho chlapa. Jenomže rezavé.“

Všichni mlčeli. To byla fantastická věc. Byli hrdí, že jsou ve společném klubu AURA s Rudynkem.

„A my to máme taky?“ ptala se Lenka.

„Jasně. Každý to má.“

„Taky rezavou? To by se mi hodilo dnes k těm plavkám.“

„Ne, vy máte obě dvě tu... tu... lauru.“

„...auru.“ pomohl Kuba.

„...tu auru úplně stejnou. Ale úplně, to je fakticky sranda.“

„A jakou teda?“ domáhala se svého nároku na auru Lucie.

„Modravě zelenou. To je, bych tak řekl, nejobvyklejší. A obě dvě máte kolem ramenou a tady vpředu možná i slabounce do růžova. To je všechno. Když se podívám, tak kolem nohou je to slabší, ale to tak mají všichni. Nejvýraznější to je kolem hrudníku a kolem hlavy.“

„A my dvě máme stejnou tu auru?“ nevěřila svým uším Lenka.

„Co se divíš, Lenko? Jsme jednovaječný. Asi to tak je.“

„Hmm..., a co to znamená? Znamená to něco, Rudynku?“

„Já nevím. Mně se to prostě líbí. Pluje to světlo kolem lidí a každý je pak trochu jiný.“

„A můžu se tě něco zeptat?“ hlas Lence posmutněl.

„Co chceš vědět?“

„Kuba nám to říkal v souvislosti s naším dědou. Víš, na tom pohřbu, když ty jsi byl s naším tátou pro něco do auta.“

„Promiň, Rudo..., já jsem to jenom tak trochu prozradil. Však Lucie s Lenkou jsou naše sestřenice, to se nepočítá.“

„Jasně, ale už nikomu jinému. Doopravdy.“

„Jasně,“ omlouval se Kuba a Lenka pokračovala.

„Že děda to měl nějak slabě nebo co...“

„My jsme tam za ním byli s našima. Už jak to tam vypadalo v tom domově důchodců. To bylo zvláštní. Ti lidi se tam ploužili, jako by vystoupili z rozmazaného černobílého filmu. Pomalu se vlekli a kolem každého z nich visel mléčně matný opar. Trochu se táhl jako med. To nevypadalo pěkně.“ Rudynek si vybavil své svědectví a po zádech mu přešlo nepříjemné mrazení, „já jsem si všiml už dřív, že starým lidem se ztrácí ta barva. Že to utíká do šeda a ten jas slábne. Ale tam to bylo něco víc. Jako těžká pasta.“ Pak se zamyslel a doplnil podstatné: „...a náš dědeček, ten to měl na sobě jako hustou vatu. Leželo to na něm tak, že se nedivím, že nemohl pořádně dýchat. To bylo jako kleště nebo krunýř a nebo past. Připadalo mně to tak.“ Jako by se za své pozorování omlouval, „a najednou... a najednou to trochu zrůžovělo a pak zmizelo jako kouzelným proutkem a vzduch byl normální a průhledný. Já vím, že v tu chvíli dědeček zemřel.“

Všichni mlčeli a dívali se na Rudynka. On jediný přesně zachytil okamžik, kdy je dědeček opustil. Opar zmizel spolu s životem.

Ticho zavládlo možná na celou minutu nebo i déle. Všichni leželi na zádech a hleděli na bílá oblaka zvolna plynoucí vysoko nad nimi na modré báni. Nebylo co říct. Promluvil až Kuba, aniž pohledem opustil blankyt nad ním.

„Já vám ale něco řeknu,“ mluvil pomalu, šlo o určující sdělení, „ty barvy a typy lidí spolu souvisí. Vy jste dvojčata a máte stejné barvy. Nebo teda tu auru. Všichni staří lidi mají tu mléčnou...“

„...ano, takovou mdlou hustou mlhu a nezáří to tak.“

„Jasně, ale všichni zhruba stejnou. Jsou tam souvislosti.“

„A co tím chceš říct, Kubo,“ zeptala se po malé pauze Lenka.

„Myslím, že bychom měli začít sledovat, co je těm lidem společné. Třeba co společného mají všichni zelení, žlutí a nebo co společného mají všichni hnědí...“

„...posrali se,“ řekla tiše Lucie a všichni se rozesmáli.

„Navrhnu, abychom Rudynka jmenovali prezidentem klubu AURA. Hlasujeme.“ Ruce ležících se vysunuly nahoru k letním pěnám na obloze.

„Blahopřeju, pane prezidente,“ řekla Lenka. Odmlčela se a dívala se na kamínek na prstýnku proti jasné obloze, než doplnila, „...každý by měl nezávisle na druhých členech klubu AURA napsat podle svého, co si myslí, že je společného lidem se stejnou barvou. Třeba modrá. Rudynek by řekl, kteří to jsou. A pak bychom to porovnali...“

„...hnědá se vypouští,“ řekl Kuba a všichni se zasmáli.

Plán byl dohodnut. Netušili, že ta zvláštní barva může sdělit pravdu o člověku zřetelněji, než jakýkoli dotazník.

Říjen 1996, Vraniště v Čechách - Chyba

„Rudynku, moc se mi to líbí,“ připouštěla váhavě učitelka kreslení, „ale... můžeš mi to trochu vysvětlit? Já tomu nerozumím.“ Držela v ruce hotový výkres a dívala se střídavě na vymalovaný obrázek a na Rudynka. Stála vedle něj ve čtvrté lavici a ti, kteří byli nablízku, se snažili nadzvednout tak, aby podivně splněný úkol viděli. Učitelka držela papír a zdála se být vážná. Rudynek instinktivně cítil, že udělal chybu. Za dlouhá léta práce s dětmi paní učitelka Bajerová viděla leccos a právě tak dovedla zachytit, kde něco nebylo s dítětem v pořádku. Vynikajícím indikátorem postavení dítěte a jeho emocionálního sebezazírání byl úkol, na který došlo právě teď. Pokračovala vlídně k Rudovi.

„Porozuměl jsi, Rudynku, jaký byl úkol?“

„Ano. Měli jsme namalovat naši rodinu. A co dělají.“ Byl trochu zakřiknutý a třída byla tichá. Všichni byli zvědaví, co se stalo a proč má Ruda problém. Bajerová věděla, že nesmí přehlédnout, kde třeba dítě samo sebe zachytí v dolním koutě obrázku, nebo když žák nakreslí tatínka se sklenicí. Tehdy zbystří a citlivě zapojí psychologa, někdy sociální péči.

Tady to ale bylo jiné. Proporce rodičů Ruda zachytil tak, jak jejich role ve zdravé rodině fungují. Tatínek uprostřed, větší než ostatní, drží maminku za ruku. Maminka i tatínek se smějí.

Tatínek Mucha na tom obrázku držel Kubu a maminka Rudynka. Kromě toho kolem hlavy otce volně poletoval fotoaparát a pravítko, maminka byla oblétavána několika tričky. Prodává v obchodě s oděvy. Dokonalé. Tak má vypadat rodina. Obrázek ale typický přesto nebyl.

„Rudynku, a proč jsou kolem tvého tatínka ty zelené bodlinky. Modré a zelené a u maminky taky. A tady z hlavy zase pár žlutých?“ dívala se na Rudynka starostlivě. Co to může znamenat? Funguje ta rodina? Ptala se dál, „...a mamince jsi tady udělal ještě pár červených...? To jsou bodlinky?“ Celá třída se začala smát. Učitelka pozvedla proti nim dlaň, aby posměch utlumila.

Sama byla vážná. Ruda těmi pícháky kolem těla něco prozrazuje.

„Ne.“ Řekl tiše. Učitelka se ptala dál.

„A toto je tvůj bratr?“

„Ano, to je náš Kuba.“

„On má taky bodlinky. Tady vidím taky modré, taky zelené a tady dokonce růžové...“ Něco takového ještě neviděla. Jediný, kdo bodlinky neměl, byl on sám. To může znamenat, že je obětí nějaké domácí tyranie. Cokoli.

„To ale nejsou bodlinky,“ opravil ji.

„Ne? A tak co to teda je?“ V tom hlase byla i starost, ale Rudynek měl pocit, že v něm také zazněl tón určité povýšenosti. Kdyby věděla, že sama má kolem sebe zrovna tak tu měkkou záři. Rudynek tu její neobvyklou auru znal nazpaměť, a tak by paní učitelku Bajerovou poznal i za tmy. I kdyby neslyšel už zdálky to její zadýchávání, tak určitě by ji poznal podle jejího světla. Kolem hrudníku ulpěl matně žlutý opar a vzadu podél zad červenavý. To byla ona. Tak typická. Jinak ale podobně jako většina lidí byla obalena modrozeleným světlem. Bylo jasné, že to neví.

Ruda na otázku neodpověděl. Co by jí měl vysvětlovat? Vždyť nikdo nerozumí. Má jí snad říkat, že mají ve třídě i jednoho rezavého? Přemysla Tučapu. Výborně se učí a asi by byl ještě namyšlenější, kdyby věděl, že on jediný je karmínově cihlový. Nikdo to neviděl. Kdyby měl vymalovat děti ze své třídy, musel by zrovna Tučapu vyzdobit temně rezavými bodlinkami.

Jak mohla říct bodlinky ta Bajerová? Snad je vidět, že to je světlo. Má snad ta veliká socha ženy s pochodní, co je v Americe, kolem hlavy bodlinky?

Místo odpovědi jen pokrčil rameny.

Učitelka s výkresem pomalu přešla ke svému stolu, na druhou stranu té čtvrtky něco rychle psala a třída byla tichá. Bylo slyšet jen rychlé klouzání kuličkového pera po papíru. Pak Rudynkovu práci vzala, založila do složky a vsunula do tašky.

Po zbytek hodiny měl už po náladě. Věděl, že něco udělal špatně. Neměl to tam vůbec kreslit. Jenomže ono to tak je. Bodlinky! To je k smíchu! Sama je bodlinka. Udýchaná obézní superbodlinka.

Ten den se stalo ještě něco daleko děsnějšího. Byl to přesně ten den blbec.

Rudyněk ztratil přívěsek Asterixe, který dostal od Lenky s Lucií. Hledal ho po celé třídě a bylo mu z toho na nic. Kuba od nich dostal Obelixe a raději ho měl pořád doma. Ruda měl špatný den.

„Rudynku,“ řekla po hodině kreslení učitelka Bajerová, „můžeš se mnou jít do ředitelny?“ Zase něco asi rozbil, napadlo ho. Přece to nemůže souviset s tím obrázkem. Proč to tam kreslil! To byla chyba.

„Ano,“ řekl tiše.

Hodina skončila. Paní učitelka nesla svou hmotnost pomalu chodbou a těžce se zadýchávala. Rudyněk ji následoval a cítil se jako trestanec. Co tak hrozného udělal? Když se k němu před dveřmi ředitelny otočila, zdálo se mu, že okrově žlutý měch oparu před paní učitelkou se špinavě zakalil a jeho okr získal na sytosti.

„Pojď dál, Rudynku. Pojď si sednout. Já se tady taky posadím.“ Ruda zůstal sedět na malé židličce před ředitelnou, zatímco paní učitelka Bajerová prošla dovnitř. Dříve, než se zavřely dveře, zahlédl, jak klesla do křesílka, až ho napadlo, že odtud ji vytěží už jenom jeřáb.

Bylo ticho a Rudyněk čekal na něco, čím si nebyl jist. Proč dělají takový humbuk kvůli obrázku? Tak jestli chcete, tak jsou to bodlinky, mně to je jedno, pomyslel si.

Otevřely se dveře a v nich stál ředitel Kroupa.

„Pojď dál, Rudynku, pojď dál.“ Vyzval ho tak, jako by mu chtěl oznámit, že teď musí sám vymalovat školu od sklepa až na půdu.

Posadili ho ke stolku, na němž ležel jeho výkres. Takže opravdu kvůli tomu? Kvůli bodlinkám? To snad ne?

„Rudynku,“ začal důstojně jako kněz ředitel Kroupa, „když jdeš třeba ze školy domů, řekni nám, těšíš se?“

„Ano..., jasně.“ Oba se na sebe podívali a vážně pokývali hlavami.

Kroupa pokračoval.

„Uhodil tě někdy tatínek nebo maminka? Myslím skutečně tak, že jsi plakal?“ Chtěla vědět paní učitelka Bajerová. Rudovi se vybavilo, jak tahali ze sklepa štafle a jak se zachytily za kliku. Maminka nazvedla jeden konec, aby je uvolnila, a zrovna když tam přišel on, zvědavý, co za hluk to vychází ze sklepa, štafle povolily a praštily ho do ramene, až spadl. Bolelo to a on se rozbřečel. Rodiče hned štafle pustili na zem a chlácholili ho.

„Ano. Oba dva.“ Přiznal. Byla to tehdy nešťastná náhoda, ale to už nestačil doplnit. Bajerová něco zapsala a hned se ptala dál.

„A jaké hry společně s bratrem například hrajete?“ zeptal se ředitel.

„Tak... já nevím..., na Indiána Drsnou Hubu a Leklého Sumce...“ řekl Rudyněk a byl zmatený. Oba pedagogové se po každé jeho odpovědi na sebe smrtelně vážně podívali a pokývali hlavami. Rudyněk situaci nevědomky zhoršil, když chtěl být ve svém sdělení úplný. Dodal: „Kuba je třeba náčelník a oštěpem mě přibije ke kůlu. Podle toho...“ Jen on jediný věděl, že si musí v takovém případě sednout na zem k noze stolu a Kuba kolem něj tančí indiánský bojový tanec s badmintonovou raketou nad hlavou a oba se indiánsky smějí.

Bajerová se teď už jen dívala do stolu a Kroupa vydal verdikt.

„Dnes ti, Rudynku, odpadají poslední dvě hodiny a místo toho tě někdo zavede za naším

školním lékařem, panem doktorem Chourem.“

„Já jsem ale zdravý...“ lekl se.

Smutné nedorozumění. Upřímnou snahou obou zkušených pedagogů bylo zachytit jakoukoli újmu, kterou školák může zažívat doma od vlastních rodinných příslušníků. Tak časté. Věděli, že v zájmu objektivitity nemohou rodiče, začasťe viníky a nositele příkoří, do akce zapojit.

„My to víme, Rudynku. My jenom chceme znát názor našeho pana doktora na... no, jak máme rozumět tvému výkresu, víš?“

„Aha,“ přitakal, ale smysl mu to nedávalo žádný. Ředitel Kroupa vyprovázel Rudynka do předpokoje ředitelny.

„Posaď se tady, my najdeme někoho, kdo tě tam vezme, ano?“ Neměl na výběr. Posadil se a když ředitel odešel zpět do své pracovny a zavřel dveře, z chodby vstoupila Alenka Měchurová. Čekala tam celou přestávku.

„Rudo, já jsem našla toho tvého Asterixe.“

„Cože? Kde byl?“

„Asi ti nějak vypadl a někdo ho dal do lavice vzadu. Já jsem ho tam uviděla. Tak tady ti ho nesu.“ Zase ho držel! Svého Asterixe! Tak ten den přece jen není takový blbec.

„Alenko, ty jsi hodná, moc ti děkuju. Víš, to jsem dostal, to je dárek. Děkuju. Fakticky ti moc děkuju!“

„Není zač,“ usmívala se a bylo vidět, že má radost.

„Kde to bylo? Někde na zemi?“

„Ne. Našla jsem to až v Tučapově lavici vzadu. Asi ti to tam někde spadlo.“

„Tak až tam? Mám fakticky radost...“

Nikdy si nevšiml tak zřetelně, jak jiné světlo září kolem Alenky. To nevidává často. Je to zvláštní žlutavý jas kolem hlavy. To je ale úplně jiná žlutá, než jakou má třeba paní učitelka Bajerová kolem prsou. To světlo Alenky je spíš za hlavou. A má zlatavý jas.

„To nestojí za řeč, Rudynku.“ Otočila se a se staromódní mašlí na šatech vzadu kolem pasu se vracela ke třídě, aby nepřišla pozdě.

Listopad 1996, Vraniště v Čechách - Diagnóza

Rudynek se cítil jako medvěd chycený do železné pasti. Nebylo úniku. Věděl, že udělal chybu a litoval toho okamžiku. Už bylo pozdě.

„Tak ještě jednou, Rudynku,“ lékař před ním rozložil Rorschachovy tabulky, „podívej, já ti tady ukážu tyto obrázky. Stalo se ti někdy, že jsi pokapal inkoustem papír? Pak ho třeba složil na poloviny a podíval se na výsledný obrázek? Zajímalo tě pak, co ti ten výsledný motiv připomíná?“

„Ne.“

„Jak to že ne? Tebe už nezajímalo, jak ta kaňka dopadla a jak vypadá?“

„Ne.“ Lékař si udělal poznámku a pokýval hlavou. Mladá sestřička, s půvabnou sprškou pih kolem nosu a s ohůnkem rezavých vlasů, v úctě hleděla na lékaře. Mrkala jasně modrýma očima a občas se podívala na pana doktora, jak řídí celý diagnosticko-terapeutický plán. On její pohled vnímal a ve tváři se mu náhle zračila ta odpovědnost.

„Dobře,“ podíval se stranou po sestřičce, která sledovala proces,

„a teď nám řekni pročpak. Proč tě, Rudynku, už ten výsledek nezajímá.“ Chlapec na židli, z níž nohy mu nedosáhly na zem, seděl způsobně u stolu a pokrčil rameny.

„Protože nemám inkoust. Nikdo nepoužívá inkoust. Nevylil jsem nikdy na papír inkoust...“

Sestřička zrudla a snažila se ovládnout vyprsknutí. Lékař trochu znervózněl a trval na svém.

„To je nakonec jedno, jestli máš nebo nemáš inkoust. Prostě... tady máme teď soubor určitých obrazů a ty mi vždycky řekneš, co ti připomínají. Rozumíš?“ Rudynek sám cítil, že se mu podařilo získat body. Líbilo se mu, že pan doktor, který zajišťuje preventivní službu pro celou jejich školu, je takto dopaden. V tu chvíli ho napadlo, že mu může tím směšným vyšetřením pěkně

zamíchat.

„Tak třeba tady to, Rudynku. Co tě napadne, když to vidíš? Na první pohled. Co je na tom obrázku?“ Flek se symetricky rozdělil na obě poloviny, tak jak se kdysi původní kapky rozprostřely složením listu.

„Čert.“ Řekl bez zaváhání Ruda. Ani trochu mu to čerta nepřipomínalo, ale nachystal si to, tak to řekl. Schválně. Lékař chvíli mlčel a letmo pohlédl vítězně na sestřičku.

„A tady to?“ obrátil list a Rudyněk chvíli váhal. Napadlo ho, že řekne něco, co ho vysvobodí. Už ztratil pocit stísněnosti, protože vycítil lékařovu slabinu. „...no, copak je tady to, Rudynku?“ To je ten způsob mluvy a ten mazlivě houpavý tón, který používá dospělý, když si myslí, že dítě je slabomyslné. Zní z toho povýšenost a samolibá nadřazenost.

„To je vánoční lopata. U čertů. V pekle.“ Lékař se užasle podíval na Rudynka, pak se jeho pohled setkal s pohledem sestřičky a otočil barevné tabule k sobě. Pro jistotu zopakoval.

„Vánoční lopata? U čertů v pekle?“ Díval se na obraz, vrtěl hlavou a pak pohlédl na sebejistou tvář pacienta Rudolfa Muchy. Ten ještě dodal.

„Ve středu. Minulou středu.“ Tu máš, pomyslel si.

„Cože? Minulou středu?“ odložil tabule a něco dlouze zapisoval. Sestřička si se zájmem přisedla blíž k Rudynkovi a k panu doktorovi. Teď zaznamenal velmi podivný úkaz. Něco, co viděl poprvé a k čemu mu chybělo vysvětlení. Pana doktora Choura až dosud obalovala modrozelená zář. Snad trochu do růžova. Někdy to vidával. Modrozelená je vlastně nejběžnější a je nezajímavá. Takovou vídá nejčastěji. Sestřička se projevovala podobně, jen snad s tím, že její tón byl hlouběji zelený. V okamžiku, kdy si přisedla ke stolu a dostala se téměř na dotek k panu doktorovi, jeho modrá barva se plynule a měkce přeladila do růžové. Velmi zvláštní a velmi promptní. Takový přerod nikdy nezachytil. Viděl několikrát růžový opar. Obvyčně když na ulici zahlédl nějaké dva lidi, jak se vedou za ruce, tak kolem nich ten růžový oblak zářil. Zajímavé bylo, že ne pokaždé u obou. Už taky viděl, že třeba ona v té dvojici měla růžový opar, zatímco její chlápek ne a nebo naopak. Bylo to zvláštní, a když to řekl Kubovi, tak to zapsali.

Takovou změnu, přímo před očima, ale zachytil poprvé. Pan doktor Chour najednou začal přerovnávat tužky a recepty a razítka z místa na místo a na malý moment měl Rudyněk pocit, že snad na ty své přiblblé kaňky už nadobro zapomněl. Plál růžově. Pak přece jen sáhl po knize se symetrickými mapami.

„A tady to, Rudynku, řekni nám. Co myslíš, že je na tom obrázku.“

„To je jako kaňka a potom přeložený papír.“

„No, dobře, jistě, samozřejmě, Rudynku. Ano, kaňka, přirozeně, ale řekni, co ten...“

„...to je čertova kaňka.“ Lékař si přitáhl knihu k sobě a podíval se na sestřičku, sedící vedle něho.

„Tak to vidíte, Magdičko.“ Sestra sáhla pro knihu a dotkla se přitom náhodně lékařovy ruky. Spíš on se tak nastavil. To byl zajímavý úkaz. Musí to říct Kubovi a musí to zapsat do klubového pozorování. Někaké vysvětlení se musí najít. Kolem doktora Choura se růžový oblak nejen zjasnil a probarvil, ale začal jemně pulsovat. Jako by dýchal. U sestry podobnou změnu vůbec nepozoroval, vstala pak od stolu a hleděla si svého. Rudyněk si nebyl jist, zda nedochází k nějakému prosvětlení od okna, které by takto mohlo změnit barvu a celý jas jeho aury.

Pan doktor řekl, že musí zavolat rodiče do ordinace, ale Rudyněk myslel na něco jiného. To byla změna, kterou sledoval vlastně už podruhé. Jednou byl svědkem změny, když v červenci zemřel dědeček. Tehdy přece ten pochmurný šedivý těžký oblak najednou nakrátko zružověl a pak se rozplynul. Zmizel úplně. Tentokrát také pozoroval změnu, ale jinou. To, co mu ukázal doktor Chour, bylo odměnou za příkoří, které mu způsobili. Musí to říct Kubovi a taky poslat email Lence s Lucíí. Taková je dohoda.

„Pan Mucha tady bude za patnáct minut,“ řekla modrooká sestra. Až teď si Rudyněk uvědomil, že někam telefonovala. Cože? Volají tátu? To znamená, že poznali, že si z těch testů dělá srandu a naschvál jim tam cpal toho čerta. Možná to přehnal. Průšvih.

„Rudynku,“ zahájil znovu Chour, „ještě vyzkoušíme, jestli nejsi barvoslepý. A než přijde tvůj

tatínek, ještě uděláme Amslerův test ostrosti.“ Obrátil se k sestřičce a spíše proto, aby se blýsknul, než se skutečným didaktickým zájmem, jí sdělil: „Totiž, věřte nebo ne, ale až osm procent mužů je barvoslepých, Magdičko. Až osm procent.“

„To je hodně,“ pokývala hlavou.

„Ale tu vaši modrou barvu očí, tu vidí každý,“ dostal se poněkud mimo šablonu chování. Sestra se krátce podívala na Rudynka, živého svědka, a zeptala se pana doktora.

„A u žen je to taky tolik?“ udržovala zdvořile konverzaci.

„Ne. Není, Magdičko. Tam to není ani půl procenta. Přesněji,“ zalíbilo se mu, že může napravit své komické číslo s kaňkou, „jen považte, u žen jen jedna z dvou set padesáti je barvoslepá...“ sestra nevěděla, jestli má přikyvovat, že ho poslouchá, a nebo kroutit hlavou v nevěře, „...zatímco u mužů je to jeden z dvanácti.“

„To je..., to je otřesné, pane doktore...“ Chour si nebyl jist, jestli se právě nestal předmětem všeobecného šprýmování. Nejistě se odmíchl.

„No nic, uděláme teď ty testy. Pojď, Rudynku.“

Přestal bojkotovat snahu lékaře. Už ale bylo pozdě. Během několika minut vtrhl do ordinace pan Mucha. Mnohem dříve, než odhadla sestřička. Vpadl v rozevlátém plášti a bez pozdravu se rovnou hrnul k Rudynkovi.

„Jsi v pořádku?“ rychle ho obhlédl a hledal zranění.

„Ano, ahoj táto.“ Otec se sesunul do židle, hlava mu klesla do dlaně a chvíli si v ní držel zavřené oči a čelo a rychle dýchal.

„Tohle mi, prosím vás, už nikdy nedělejte. Nikdy.“ obrátil se na sestru.

Sestra si uvědomila, že vlastně odmítla po telefonu Muchovi říct, o co jde. Bylo ticho. Teprve po nějaké chvíli byl schopen zvednout zrudlý obličej. Ruda viděl, že jeho táta vypadá jinak. Ne tím, jak byl udýchaný. Jenomže ho znal. Znal dobře jeho modravé haló, často jdoucí do zelena. Někdy více, někdy méně. Něco tak zvláštního jako ten den ale neviděl nikdy a na nikom. Dost daleko od těla, možná až třicet centimetrů, jasně oranžová vrstva a od ní směrem k tělu natahovaly se jako plameny šedivé jazyky. Přesně takové mdlé barvy a zašlého jasu, jaké viděl nad dědečkem. Rudynek se vylekal. To byla ta stejná šed! Kalné mlhy rychle pulzovaly směrem k tátovi, jako by si ho chtěly vzít. Jen ta oranžová obálka, jak se zdálo, jim v tom bránila. Rudynek se bál. Ta kdyby se zhroutila, tak ta šedá začouzená mlha by si tátu vzala!

„Co se stalo?“ zeptal se konečně a do rukávu si utíral čelo.

„Domníváme se, že chlapec bude muset podstoupit psychologické, možná psychiatrické vyšetření.“ Řekl doktor Chour. Sestra podala Muchovi do jeho roztřesené ruky výkres s bodlinkami. Chvíli se na obrázek díval a Rudynek postřehl s radostí, že oranžová obálka spolu s šedými jazyky se mění a stabilizuje v modravý opar se zeleným nádechem, tak jak tátu znal.

„To kvůli tomuhle?“ Díval se z jednoho na druhého.

„Ano. Jsou tady jisté indicie, že může jít o mentálně založenou poruchu.“ Pak poklepal tužkou a doplnil: „chlapec vidí barvy a světla kolem lidí, jak tvrdí, pane Mucha.“

„No... to občas řekl. Myslíme si, že nejde o nic jiného než o klukovské fantazírování. To je všechno. Chlapec je zdravý docela jistě.“

„Věříme, že ano. Rozumějte ale, že to, co demonstruje, to není normální chování.“

Rudynek sledoval s chutí tu paletu změn. Byla to hotová nadílka. Musí to správně popsat a nechat zapsat do klubové tabulky. Lenka s Lucií všechna pozorování zapisují do počítače a snaží se najít nějaké schéma, které by všem dovolilo objevit společné rysy. Lucie zdůrazňovala, že Rudynek si nesmí nic vymýšlet a opravdu musí popsat přesně jenom to, co vidí.

V rostoucí excelovské databázi vznikal pozoruhodný soubor. O něčem takovém neměl nikdo mimo tajný klub AURA nejmenší tušení. Není vyloučeno, že odkrytí jejich pozorování a spolupráce všech čtyř členů klubu by pomohlo Rudynkovi ze sevření odborné, a přitom tak nevědoucí kazajky. Kdyby se databáze, tak jak na ní pracují sestry Vejražkovy, dostala na monitor doktora Choura, pravděpodobně by změnil stanovisko.

Taková možnost záchranného lana však byla nepřijatelná už v principu. Proces se nedal

zastavit.

„Podívejte, chlapec musí jít na vyšetření. Hlubkové vyšetření k vyloučení psychotických halucinací s confabulatio imaginativa.“ Znejistěl i otec Mucha, který až dosud pochyby neměl. Skutečností ovšem je, že má-li Rudynek nějaké vidiny, pak to běžné není a je třeba to vyšetřit. I kdyby měl být hospitalizován na psychiatrickém oddělení.

Prosinec 1996, Praha - Demontrace

„Tak se utište a vy, Honzo, si laskavě sundejte tu masku. Budeme se už věnovat vážné práci“ pronesl hned po vstupu do malé posluchárny lehce nahrbený muž s bělostnou krátkou bradkou a zastřiženým knírkem. Přes oblek měl bílý plášť.

„Ale to není maska, pane docente,“ huhal Honza Komárek hlubokým velebným hlasem do bílého plnovousu. Vypadal velmi věrohodně, „studenta Komárka si dnes odnesl čert, nemohl jsem tomu ani při své dobrotě a nadpozemské moci zabránit, pane docente.“

„Vy jste prostě praštěný, Komárku,“ docent Wichterle se musel smát. Tradičně oceňoval studentský humor a sympatizoval se současnou generací mediků. Celý kruh číslo devět, který se sešel na semináři, se smál a nálada byla výborná. Nehodilo se, aby ji docent pokazil. Komárek v masce světce pod vysokou mitrou a s berlou v jedné ruce si troufal dál.

„A jestlipak jste byl hodný, pane docente?“ Wichterle se smál.

„Neumím být hodný, to tam musíte mít zapsáno v té vaší knize už pěkných pár let, jestli si ovšem pečlivě děláte poznámky.“ Za knihovnou v koutě to zašustilo a před docenta vyběhl Anděl. Přehnaně bohaté zlaté vlasy se v loknách valily mezi poněkud viklavá křídélka na zádech.

„Máme zápis,“ pronesl Anděl, „že pan docent Wichterle po limitovanou dobu hodný byl a zasluhuje obdarovat.“ Až teď si docent Wichterle, psychiatr evropské třídy, uvědomil, že studenti se na tento úterní seminář připravili. Dívka–Anděl vyjmula zpoza bílého operačního empiru dvoj cedéčko La Belle Héléne od Offenbacha a obřadně ho podala docentovi.

„No né..., prosím vás, no to snad ne! Kde jste to vzali, vy blázni! Vždyť to je ta nahrávka s Pařížským filharmonickým orchestrem... prosím vás... tohle přece...“

„My, co máme nadpřirození,“ vtipkoval Komárek v masce Svatého Mikuláše, „už máme takovou moc.“

„Tak vám děkuju. Opravdu... to jste mě dostali.“ Byl zjevně dojatý a překvapený dárkem, o němž věděli, že po něm touží delší dobu.

Až teď se medicí sami ukáznili a se smíchem se usadili do lavic malé seminární místnosti. Zikmundová si odložila bohatou zlatou paruku a odhalila tak krátké černé vlasy a Komárek odložil mitru i vousy.

„Ještě jednou vám moc děkuju. A vlastně ten dnešní seminář bude trochu jiný, a tak nakonec máme trochu mimořádný den, když je dnes toho Mikuláše.“ Díval se znovu na své nové dvojalbum a zakroutil ještě jednou hlavou a odložil ho na stůl.

„Ostatně, možná si to znovu nasadte, ty masky, mě teď napadá. Máme tady malého devítiletého chlapce jako demonstrační, velice zajímavý případ. A protože i on by rád měl nějakého Mikuláše, tak mu ho prostě uspořádáme. Když už je to tak, podívejte, já tady mám vlastně pro svoje vnuky gumové bonbony. Tak mu to dáte a já těm svým koupím něco ještě cestou.“ Z tašky vylovil dva pytlíky bonbonů a s něhou tam vložil dvojalbum. „Tak se připravte, tady to máte a já ho přivedu.“

Wichterle odešel a zavřel za sebou dveře.

Za slabou minutu vstoupil znovu a za ruku vedl školáka v nemocničním pyžamu. Ten se tvářil vážně, až vystrašeně.

Jen vstoupil, vyrazily proti němu dvě mytické postavy, velkolepý světec s vysokou mitrou a berlou promlouval hlubokým hlasem do bělostného plnovousu, sledován rozverně poskakujícím Andělem se záplavou zlatých loken a pomuchlanými tenkými, šikmo usazenými křídélky, která zdaleka nespĺňovala aerodynamické předpoklady pro let do nadpozemských světů. Rudynek

ucukl zpět. Neubráníl se bleskové myšlence, že sestava není kompletní a zalekl se, že možná zná důvod. Snad skutečnost, že se pekelníkovi posmíval v ordinaci pana doktora Choura, mohla ho trucovitě odradit od začlenění se i tovaryše nebeské. Zdálo se však, že Mikuláš ani Anděl svého soudruha, Čerta, nepostrádali.

„A protože jsi byl hodný chlapec, tak jak píše naše Zlatá kniha, zde máš od nás dary.“ Mikuláš velebně vyjmul dva sáčky s bonbony a podal je Rudynkovi. Ten porozuměl, že jeden z nich dá Kubovi, až se vrátí z nemocnice.

„Tak Rudolfku,“ ujal se slova docent, „teď poprosíme Mikuláše i Anděla, aby se vzdálili, a ty se tady posad' na židli a my si spolu tady teď budeme povídat.“

Náhle došlo v očích školáka k něčemu zcela nepochopitelnému a zrazujícímu. Rudynek věděl, že to všechno připravují dospělí. Přesto však stále na něj působila mýtická síla neznámého, a tak docela jasno v tom výjevu neměl. Až do této minuty. Mikuláš před jeho zrakem sňal velebnou mitru, odložil blyštivou zlatou berlu a odložil rudý plášť z drahých látek. Co to? Plášť se prozradil jako obyčejný kabát naruby s hnědavě červenou podšívkou, berla byla vlastně násadou na koště s drátem a mitra se uložila na židli v podobě dvou čtvrtek papíru.

Oh, a Anděl podobně v sobě skrýval drobnou, třebaže půvabnou černovlasou dívku v přiléhavých štrauskách a tričku s nápisem ‚What happens in Vegas – Stays in Vegas‘. Bájná víra v nadpřirozeno se roztrhla na miliony třpytících se střepin, které jako by se snášely k zemi v podobě sazí. Takovou podívanou mu nepřipravil ještě nikdy nikdo. Oba medicí si sedli na svá místa a komže Anděla, stejně jako ornát světcův polehly na nízké židličce vzadu.

„Dnes je tady s námi sympatický společník,“ uvedl Rudynka docent Wichterle, „a my si budeme povídat o něm i s ním. Jmenuje se Rudolf a je to velice prima kluk a tak jsme rádi, že tady bude s námi dnes během našeho semináře.“

Až teď začínal rozumět. Pozvali ho, aby to všechno prozradil. Docent se usmál nejdřív na Rudynka a pak se obrátil ke skupině dvanácti mediků.

Rudolf má za to, že vidí kolem lidí světla. Je to tak?“ upřesnil si směrem k Rudynkovi.

„Já ale... kolem lidí... opravdu...“

„...ano,“ vstoupil do nesmělé promluvy docent, „tedy chlapec má za to, že vidí kolem lidí světla. Zeptám se ho na příklad. Rudolfku, když se budeš soustředit, můžeš mi říct, jakou barvu mám třeba já?“ Postavil se proti němu přesně týmž způsobem, jakým se představuje klaun cirkusovému publiku.

Rudynek seděl a nevěděl, zda má odpovědět, nebo ne. Uvažoval a pak popsál to, co viděl.

„Tmavě modrou a přechází do zelena. Nahoře víc zelená než modrá.“ Mezi studenty se ozval nepatrný smích, či spíše úsměšek.

„Děkuji Rudolfkovi. Já se obracím na vás s otázkou. Jaký je váš první dojem?“

V malé posluchárně studenti hledali odpověď, až navrhl kudrnatý mladík docela vzadu.

„Nejdříve promluvíme s pacientem, abychom zjistili míru jeho orientovanosti v prostoru, čase, zda zná své jméno a základní reálie a zda je ochoten spolupracovat...“

„Copak on je nějaký pacient?“ běželo mu hlavou, „co to tady melou? Dělají z něj cvičenou opičku.“ Rudynek cítil, že udělal dvě velké chyby. Ta největší byla, že to svěřil nepravým lidem. To byl ten nešťastný výkres. Snad měl souhlasit s bodlinkami, kdo ví, ale už to bylo jedno tak jako tak.

Druhá byla ta, že doktoru Chourovi nastrkoval toho čerta, když mu ukazoval ty barevné fleky. Nesmí už takovou chybu udělat. Co teď? Má říkat pravdu? Nebo raději všechno zapřít?

„Naprosto správně. Ovšem tento proces může ve skutečnosti trvat několik hodin, dnů i týdnů hospitalizace.“ Co je to hospitalizace? Neznamená to náhodou, že zůstane tady v nemocnici? Přes Vánoce? Oh, kde je Kuba, Lucie a Lenka? Ti by potvrdili, jak to je. Mají už zápisy, které pěkně třídí Lenka s Lucií na počítači. Neměl by je zavolat na pomoc? Ale co když zavřou pak i je? Co teď?

Docent přistoupil až k Rudynkovi a položil mu ruku na rameno způsobem, jako by byl neživý předmět. Pokračoval k studentům:

„Kladte pacientovi otázky, abychom si ujasnili hrubý rámec, v němž se bude naše

diferenciální diagnostika pohybovat.“ Nastalo ticho. Vzadu se zvedl brýlatý jinoch v tričku s vyobrazením Homera Simpsona. Za Homerovou hlavou se vznášel donought, planoucí jako svatozář. Rudynek se musel usmát. Kdyby tak ten kluk tušil...

Přistoupil až k Rudynkovi, přitáhl si židli a usmál se. Rudynek pocítil příliv náhlé úlevy, jakého bezpečí. Tento student mu byl sympatický. Měl měkký pohled v tmavě hnědých očích a zeptal se:

„Rudo, nevadí ti to, že jsi tady s námi?“ Rudynek byl za tu otázku vděčný. Pokrčil rameny a tiše řekl.

„Já nevím. Já nechci být v nemocnici přes Vánoce.“

„To bych nechtěl být ani já. Myslím, že by ti to nikdo neudělal, aby tě tady nechal přes Vánoce.“ Vzal ho za ruku a Rudynek cítil bezpečné teplo a zázemí. Ten brejláč byl na jeho straně.

„A proč tady jsem?“ odhodlal se k otázce.

„To je tak. Ty vidíš něco, co ostatní lidi nevidí, víš? A protože to nevidí, tak ti ani moc nikdo nevěří. Tak jsme tady s tebou, abychom zjistili, jestli náhodou nemáš nějakou nemoc, víš? Protože pokud bys byl nemocný, tak bychom ti pomohli a uzdravili tě. Ale abys mi rozuměl, nikdo neříká, že jsi nemocný a nebo že to světlo nevidíš. Jenom říkáme, že to zasluhuje vyšetřit.“ Ten kluk byl dobrý. Kdyby tak všichni odešli a zůstal tady jenom on. S ním by se asi domluvil.

„Jenomže já to fakticky vidím...“

„Já vím. Vůbec bych si netroufal tvrdit, že ne. Ty jsi chytrý kluk.

Jakpak se učíš? Jaké máš známky?“

„Samé.“

„To jsem si myslel.“ V posluchárně bylo soustředěné ticho, docent Wichterle stál, jednu ruku založenou do podpaží a druhou si držel bradu. Kluk pokračoval, „představ si, že by k nám sem přišel Inuit. Člověk, který mluví jenom inuitsky, a...“

„...děkuji, Matouši, to by zatím stačilo. Jaký je váš dílčí závěr?“ Kluk vstal ze židle a vlídně odpověděl.

„Chlapcova komunikace a odraz skutečnosti odpovídá věku, možná dokonce převyšuje průměr, je plně orientovaný a jev, o němž hovoří, bezesporu vnímá.“

„Výborně, myslím, že jste si vedl velice dobře.“ Kluk se otočil a vracel se zpátky na své místo. Nikdo kromě Rudynka neviděl, jak mu za hlavou pluje zlatavý zářící kotouč, jako planoucí obruč.

„Pojďte pokračovat vy, Simonko,“ obrátil se na Anděla. Černovláska přistoupila k Rudynkovi, dala si ruce v bok, postavila se proti němu a měřila si ho, jako by odhadovala, kolik asi váží žok chmelu před ní.

„Jde patrně o některou z psychotických deviací řadících se do skupiny ef dvě Mezinárodní klasifikace s alterovanou percepcí reality a suspektními dezorientovanými verbálními projevy. Vzhledem k tomu, že prevalence je kolem jednoho procenta s incidencí dvě procenta ročně, lze postulovat jistou sociální soliteritu a konsenkvětně i xenofobii.“

„Výborně. Myslím, že jste zachytila jeden pramen možného diferenciálního rejstříku.“ Dívka se tvářila velmi vážně a najednou toho Anděla vůbec nepřipomínala. Ostatně ta její mdlá, chabě šedomodrá, trochu do rezava, jen velice slabě zářivá vlna kolem ní Rudynkovi ani neseděla k postavě Anděla. Raději měl lidi, jejichž zář byla barevnější a výraznější.

„Teď mi řekněte stručně, jakou etiologii byste pro daný behaviorální vzorec předpokládala.“

„Pro infekční neurotrofní etiologii svědčí známá kasuistika postepidemické populační alterace v Helsinkách v roce devatenáct set padesát sedm po chřipce. Raritní, avšak popsána je též hereditární defektní genetická informace na pátém chromozomu. Neoplasma není v dané věkové skupině s touto symptomatologií kompatibilní. Indikovaný je jistě také elektroencefalogram, kde bychom mohli najít a identifikovat skupinu vysokovoltážních vrcholů následovaných pomalými vlnami napříč svody, známou v anglosaské literatuře jako poly-spike wave. Nejčastěji však jde o hereditární abnormalitu releasing faktorů dopaminu na synapsích a nebo amfetaminová stimulace ve smyslu intoxikace, k níž se také kloním...“

„Výborně, Simonko. To je skvělé. Přesně ano, ano, to mi stačí, tudy bychom se měli ubírat. Zatím však ještě počkejme.“ Dívka se otočila, Rudynkovi pohled už vůbec nevěnovala. A to měla společně s Mikulášem pro něj ty bonbony.

Rudynek nerozuměl ani slovu. Je to dobré, nebo špatné? Copak tady není nikdo, kdo by to viděl taky? Vždyť je to tak zřetelné. Každý z nich si nese kolem sebe to světlo. Každý z těch, kdo tady teď jsou. Rudynek si zapamatoval, že určitě musí nahlásit Lucii s Lenkou, že ta divná, hrozně chytrá holka měla mdlé, kašovitě modré světlo malinko do rezava, jenom jakoby připravené, a ten brejláč měl tu jasnou, jako slunce rozzářenou obruč.

V lavici vlevo se zvedla ruka. Mikuláš, co vůbec žádný Mikuláš nebyl.

„Co když on to fakticky vidí? Myslím tady Rudolfek.“

„O tom není pochyb, že to vidí. To je však jedna věc, Honzo. Jiná je objektivní existence viděného.“ Zdálo se, že Mikuláš s odpovědí spokojený není. Jako by chtěl ještě něco dodat, ale spolkl to. O slovo se hlásila ta andělská dívka, co jako Anděl mu už nepřipadala ani trochu.

„Prosím, mluvte, Simonko,“ vybídl ji docent Wichterle.

„Myslím, že zúžíme spektrum hledáním pozitivní symptomatologie ve smyslu popsaných halucinací a negativní, jakou je apatie a alterace kognitivních a exekutivních funkcí, rozpadajících se do tříd paranoidních, hebefrenních, katatonních...“

V posluchárně se rozproudila diskuse, v níž na Rudynka docela zapomněli. Copak mu nikdo nevěří? Tady machrujou jeden před druhým a vymýšlejí si slova jeden na druhého, kdo řekne větší machrovinu.

Rudynek však shledal něco zvláštního. Teprve teď to bylo zajímavé. Ožil zájmem. Tím spíše, že si ho nikdo nevěšmal. Nad hlavami přítomných poletovala a navzájem se srážela slova.

„...perzekuční bludy ovšem nikdy...“, „...by absentovala schizoafektivní indukovaná složka...“,

„...musí být založena psychoterapie...“,

„...medikamentózně jako ziprasidon nebo zotepin...“, „...to ale není pravda, kde minnesotský dotazník podle dostupných pramenů...“,

„...amfetaminy a lyseramid nemohou nikdy, říkám nikdy...“, „...ne to v žádném případě...“, „...to tak prostě není, protože kognitivní testy signifikantně...“

Ale ty barvy! Měnily se. Ta chytrá a v obličeji tak půvabná holka, co věděla všechno, se začínala zahalovat do průzračnějšího tónu. Modrá se teď vytrácela a převahy nabývala rezavá složka. Ta zvolna tmavla a získávala na jas a utíkala k cihlové a do karmínového tónu a klouzala do pochmurné temně rezavé. Chvillemi, když se ostře rozpovídala, vytvořila temně rudý odstín zrezivělého vraku v hlubině. Teprve teď se barvy kolem studentů začaly vyjadřovat zřetelněji. Stabilní zůstával docent Wichterle, jehož modrozelený opar se vlastně nezměnil.

Rudynkovi se zdálo, že zapomněli i jeho jméno. Někteří na něj ukazovali, když o něm mluvili, a mysleli si, že se jmenuje Subjekt. Pak si na to zvykli, a už vlastně nikdo o něm nepromluvil jinak. Je to zvláštní, asi si ho s někým pletou, protože jim přece ten docent řekl, jak se jmenuje. Za vášnivě diskutující barevnou změť studentů seděl jeden, který se do debaty nevměšoval. Brejláč.

Rudynek pozorně sledoval ty změny. Všechno musí podrobně a nezkráceně zaznamenat, aby to Lenka s Lucií zadaly do skupin. Kdykoli si spolu mailují nebo skajpují, vždycky zdůrazňují, že Rudynek si nesmí nic přilepšovat a nebo vymýšlet. Je to těžké, protože někteří lidi jsou mu milejší než jiní.

Za gestikulujícími a rozpálenými studenty začala stoupat zlatavá zář. Brejláč vstával.

„Pane docente,“ nekřičel, přesto jeho hlas pronikl zřetelně mezi ostatními, stejně jako vznešené tóny filharmonického orchestru nebo varhan měkce a impozantně přemostí zvuky chrastítek a řehtaček. Studenti ztichli.

„Copak, Matouši?“

„My jsme už přetáhli, pane docente, a Rudynek by mohl přijít o oběd.“ Obrátil se svým jasným a přímým pohledem na něj, „nemáš hlad, Rudo?“ Přikývl hlavou. Posluchárna byla němá.

„Dobře. Něco na tom je. Zavoláme sestru, aby přišla pro Rudolfa, hezky mu poděkujeme a pro dnešek končíme.“ Studenti sáhli po svých taškách a batozích a jejich barvy začaly ustupovat. „Snad ještě jednu maličkost bych vám rád řekl, než odejdeme domů.“ Přihlásil se znovu o slovo docent Wichterle, „...dlužím vám něco. Nezmínil jsem se, že jsme zde měli před asi dvěma lety paní, která...“ odmíchl se, rozhlédl se po studentech a doplnil, „...naše diskuse nezmínila něco velmi zásadního...“ zdálo se, že je v rozpacích, „...chci říct, že ta paní jevila identickou symptomatologii. Tehdy jsem se jí také ptal, jakou září vidí okolo mne...“ všichni studenti zůstali stát nehybně jako sochy a čekali na dokončení věty, „...řekla tehdy... tmavě modrou a přechází do zelena. Nahoře víc zelená než modrá.“

Červen 2007, Paříž - Dohoda

„Sedněte si, pane doktore.“ Vybídl Marka pan Pierre Beurre docela milou češtinou. „Jak to, že mluvíte česky?“ užasl Marek Wiemar, čerstvě vylíhnutý právník. Ještě si nezvykl na svůj titul, ale to spojení s jeho jménem mu ladilo. Vyfoukl bublinu z dobře zpracované žvýkačky, seznal, že je už bez chuti a nechal ji nepozorovaně vyklouznout z úst na zem.

„Překvapený?“ smál se velmi elegantní muž. Lehounce, sotva zavadila o nos nevtíravá vůně vody po holení. Značka bez otázky francouzská, „vám to neřekli? Já jsem žil pět let v Praze.“ Měl ten nakažlivý úsměv, který obchodní setkání proměňuje v příjemný zážitek.

„To mi tedy neřekli. Je to dávno? To mi musíte vyprávět,“ Wiemar se rozzářil, to bylo skvělé. Báł se své francouzštiny a najednou tohle. Muž se smál a zjevně měl radost, že mu překvapení vyšlo. Tak nějak si to představoval.

Vypadal impozantně pod obrazem mušketýra na fasádě za ním. Jednoduchý stůl a dřevěné židličky na chodníku pod úzkou baldachýnovou stříškou La Taverne de Montmartre. Marek sem sešel od Sacre Coeur a hned na první pohled si byl jist, už když se k pitoreskní restauraci blížil, že přichází ke smlouvenému místu setkání.

Tmavě zelené sako mu dokonale padlo. Tu kravatu, kterou měl, tu by si doktor Wiemar moc přál. Tmavě zelená až do černa a v dolní části klínového zástříhu máznutí štětcem. Matissovské, v barvě provokativního ostrého chromdioxidu. Stejně, ale miniaturní máznutí se objevilo i na volném uzlu typu dvojitý Windsor. Košile musela být na nošení velmi příjemná, už od pohledu slibovala pohodlí a co víc, když Monsieur Beurre vstal, aby mu podal ruku, Marek si všiml, že ten matissovský dotek štětcem má i na levé straně nohavice hned pod kolenem. Zvláštní, nesmyslné, elegantní, unikátní. Ovšemže se nechtěl ptát, připadal by si zženštile. V každém případě postřehl ten rozdíl, který leží mezi pravým a tím ‚jako‘. Kdyby si totiž on, a nebo někdo z jeho přátel, troufнул vzít na sebe kalhoty s máznutím, zcela jistě by ho na to každý upozornil jako na nevídanou nehodu. Pierre ale nesl svůj výstřední prvek tak, že nebylo pochyb, že jde o záměr.

„Vrátil jsem se vlastně před měsícem. Praha se mi líbila, ano. Je to nádherné město. Víte, Praha s Paříží spolu hovoří tajným kódem. Jiným než třeba hovoří s Vídní a nebo s Curychem. Rozumíte mi?“ Wiemar přikyvoval, ale zcela jist si nebyl. Měl zvláštní podmanivé kouzlo zralé autority ten člověk. V úsměvu, v dokonale upravených rukou.

„A je to důvod,“ zeptal se Marek Wiemar, mladý právník, „proč jste si vybral právě mě?“ „C'est la raison,“ odpověděl se smíchem, „když jsem viděl, že mezi zájemci je také člověk z Česka, nehledal jsem už jiného.“ Pak se podíval na Marka způsobem, který však odrážel nějakou nevyslovenou omluvu a nebo snad vysvětlení.

„Něco... jsem zapomněl?“ napadlo Marka. Připravoval smlouvy.

„Ne, ne, to ani ne,“ pak malinko zaváhal, „jen mě trochu zarazilo, že jste právník. Netypické. Víte, snad se nebudete zlobit, ale vy Češi někdy nejste snadný oříšek k jednání.“

„Nerozumím. Je to dobré znamení, a nebo ne?“

„Raději snad objednáme víno, ne?“ chtěl odvést řeč a už zvedal ruku.

„Jistě. Bude se nám lépe jednat.“

„Dovolíte, abych pro dnešek doporučil víno já, pokud nemáte zvláštní přání.“

„Budu si toho vážit/, když se nechám vést vámi, pane Beurre,“

„Pierre. Říkejte mi Pierre. Víím, že zde mají Vin de Pays du Gard rouge, a to je něco, co bych byl rád, kdybyste ochutnal. Ročník dva tisíce tři. Skutečně.“

„Velmi rád, Pierre, ale vy jste chtěl něco říct.“

„Mohu tedy?“ dal pokyn sklepníkovi a dříve než ten přišel k zahradnímu stolku, Pierre stačil říct, „vy Češi máte v sobě takový prvek, jak já říkám, mastné skvrny na podšívce.“ Číšník dorazil ke stolu a Pierre zpěvnou francouzštinou objednával víno, pak se znovu obrátil na Marka, „a pokud nemáte výhradu, tedy k tomuto ročníku navrhuji sýr, Reblochon Fermier de Savoie.

Souhlasíte?“ Číšník s malou úklonou a objednávkou odešel.

„Jak jste to říkal? To mluvíte o české povaze?“ zaujala věc doktora Wiemara. Pierre začal mluvit vážněji.

„Při jednání ukážete jednu kapsu, ale vy máte ještě jednu. V ní je něco, s čím přijdete, až se nebude nikdo dívat. Mezi řádky partnerského jednání často vkládáte neviditelné ‚ale‘, s nímž počítáte vy, ale ne už váš partner. Vaše loajalita k vlastnímu podniku má neostrou a měnlivou hranici. Váš výrok o někom je jiný, jde-li proti vám, a nebo když už vás minul. Ze tmy dovedete hodit bláto a obžalovat počasí.“

„To není právě lichotivé.“

„Ptal jste se. Stojíme před uzavřením smlouvy. Pro mne vlastně životní. Chci se ujistit, že jste člověk, na kterého jsem čekal. Nezlobíte se?“ Opřel se a rozhlédl se po Rue Gabrielle.

„Trochu jste mne zarazil. Tedy, kdybyste měl navrhnout průměr, jaký že byste zvolil? Ano, řekněte mi to.“ Wiemar byl zaujatý a rozhodně překvapený. Vycítil, že Beurre ve skutečnosti dlouho zvažoval, zda má vybrat právě jeho.

„Mastný flek na podšívce. Mezi vámi je spousta nedostižných umělců, duchem vznešených postav, vědců, techniků, lékařů, básníků. Ale také příliš mnoho postav skrčených a číhajících.“ Odmlčel se, podíval se na šokovaného Wiemara. „...říkám to nejen proto, že stojíme před uzavřením obchodní smlouvy, ale zejména proto, že vaši zemi mám rád. Možná raději, než mnoho z těch, kteří tam žijí. Hrdosti je ve vás málo. Chtěl bych, abyste to věděl.“

Ke stolku se blížil vážný číšník s podnosem, na němž stála láhev vína a košík se sýrem. Postavil se k Pierrovi a oběma hostům ukázal láhev. Pierre si nasadil brýle, dopřál si čas na úplné přečtení informace. Pokýval hlavou. Sklepník opsal vývrtku ve vzduchu elegantní oblouk, jako při nějakém rituálu. Naložil vývrtku na láhev a obřadně ten ušlechtilý mok plný slunce a lidské práce zpřístupnil. Nalil slzu do Pierrovy sklenky. Ten poválel po stěnách, přivoněl, jednou, podruhé sklenku nazvedl, prohlédl obsah proti světlu a pak jen trošku nalil do úst. Víno žvýkal, pokyvoval hlavou. Za malou chvíli sklenku postavil na stůl, ještě chvíli mlčel a pak řekl tiše:

„Bon vin, c'est comme l'amour liquide,“ a pokynul číšníkovi, aby obsloužil Marka. Bylo zřejmé, že i sám sklepník vychutnává hrdost nad odborně uloženým vínem. Jako by malíř odkryl své plátno veřejnosti. Kus odhalené intimity, krásy a umění. Číšník se nepatrně uklonil a odešel zpět do restaurace.

„Zdá se, že vaše zkušenost s...“

„...byla báječná, Marku, věřte mi. Vy máte úžasný smysl pro humor a recesi. Někdy přijde vhod, je skvělý a sedne jako dobré orosené pivo. Jindy necitelný a zraňující. Z nevědomosti, z úmyslu? Nevím.“ Vzal košík se sýrem, zakroužil s ním nad stolem a přivoněl. Uznale pokýval hlavou a košík odložil zpět na stůl.

„Je možné, že nás tak vidíte jenom vy,“ oponoval trochu popuzeně Wiemar a odkašlal si. Pierre se usmíval a těšil se pohledem na sklenici s vínem.

„Věřte mi, mám vás rád. Jinak bych vám to neříkal. Tradičně jste vzdělaný a velmi kulturní národ. Země šikovných řemeslníků i kutilů. Muzikantů srdcem. Někdy však – ucho na zdi, jindy pelyněk v bábovce pro hosta. À la vôtre santé,“ pozvedl sklenku, napil se a pak pokračoval.

„Dovolíte-li, uvedu vám ještě jiný hypotetický příklad. To pro ilustraci a jen pro vás z přátelství,

když se dívám na to víno. Upřímně, nebude tak hypotetický, žil jsem mezi vámi pět let.“ Třebaže hovořil kriticky, jeho společnost byla obohacující a velmi příjemná. „...zrovna si vezměte degustaci objednaného vína. Vaše země má skvělá vína a znamenité vinaře. Jindy však člověk vašich zvyklostí,“ formuloval zdvořile Pierre, „často vlastně neví, co skutečně hledat ve víně a co chutná a proč. Jen ví, že se to dělá a očekává se to. Mechanicky postup dodrží, sklenku pozvedne, zamručí, možná rituál jeho společníci shodí nějakým vtípem, co možná drsným a když sklepník opustí stůl, někdo poznamená, že si barví vlasy. To je ‚mastná skvrna na podšívce‘.“

Pozvedl sklenku a opět si dopřál malý doušek.

Mladý doktor práv Marek Wiemar mlčel. Nebyl si jist, zda Pierre nepřehání. Co vlastně o Čechách ví? Dělá chytrého. Určitě je spousta takových i Francouzů, běželo mu hlavou. Italů, Němců, Turků, pche, a ti jsou možná takoví všichni v těch svých směšných fezech. Marek se díval na Pierra a napadlo ho, že ty jeho zuby jsou až moc perfektní. Má je umělé. Cvaká tady na něho protézou. Večer zuby vyčvachtá ve sklenici, aby se mohl zase ráno vyfoukat jako páv. Co on tady vlastně má co kritizovat? Když se mu tam nelíbilo, nic ho nedrželo, mohl zpátky mezi ty bonvivány v baretech s šálou švihnutou přes rameno.

Pierre se na Marka díval a nic neříkal. Za chvíli řekl, jako by si četl na Markově čele text, tiše a pomalu, jenom pro sebe: „Mastná skvrna na podšívce.“ Marek se zarazil. Chvíli bylo ticho.

„Mám tady tu smlouvu. Francouzskou i českou verzi,“ navázal Marek a položil na stolek desky s vloženými papíry. Monsieur Beurre si desek nešímal a pozvedl sklenku a podíval se Markovi do očí:

„À la vôtre.“ Marek po jeho vzoru vzal svou sklenku a přiblížili je k sobě na symbolický dotek.

„A na vaše.“ Napili se. Marek ihned sklenku postavil na stolek, zatímco Pierre ji ještě chvíli držel mezi prsty a v dlani a díval se na ni, jako by jí něco tajného chtěl říct. Pokýval hlavou a pomalu odložil.

„Já myslím, že francouzskou verzi mít nemusíme. Já česky rozumím dobře a věřím vám. Víím, že je vám bližší vyjádření české. Pokud je to z hlediska právního v pořádku“

„Je, Pierre, je to v pořádku. Pokud se smluvní strany dohodnou na podmínkách a vyjádří svým podpisem souhlas se zněním, pak je to pouze věcí dotčených stran, tedy prodávající a kupující.“

„Smlouvu jsem již četl, pokud nedošlo ke změně mezi verzí, kterou jste mi poslal emailem a touto. Abych se přiznal, ta francouzská, co jste mi poslal, nehněvejte si, by vyžadovala jazykové úpravy. Nechtěl jsem vás uvádět do tísnivé situace tím, že byste nerozuměl zažitým právním formulacím. A já vám věřím. Možná nerozumím některým stylistickým vyjádřením.“ Odsunul košík se sýrem stranou a Wiemar otevřel složku. Pierre Beurre si nasadil brýle a vzal si od Wiemara do ruky papíry.

„Kde jsme to měli..., tady... sedm bé. Máte to?“

„Ano. Co máte na mysli, Pierre?“

„...prodávající si nečiní nárok na kabelový přívod, který je chápán jako vestavěná součást nemovitosti...“ četl Monsieur Beurre nosovým přízvukem.

„Ano, to je Internet a televize. Chci tím říct, že se nezvyšuje o tyto komodity dohodnutá cena, protože jde o hodnotu, která je nekonstantní z pohledu strany kupujícího a prodávajícího.“ Chvíli se na sebe dívali a pak Pierre přikývl. „Tedy, že cena se nemění a spojení tam zůstává, je to tak?“

„Bien dit,“ usmál se Marek.

„Pak ještě tady, moment..., to je tady jedenáct písmeno dé. Máte?“

„Ano..., aha..., poškození prokazatelně přítomná před uzavřením kupní smlouvy, která snižují hodnotu předmětné nemovitosti...“ předčítal Wiemar.

„Ano. To by znamenalo, Marku, že pokud se tam například najdou poškozené sklepy a já jsem o tom nevěděl, smlouva může být revokována?“

„To je přirozená ochrana nabyvatele. Pokud například v trámech je dřevomorka...“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.